

II. ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНАЛІСТИКИ

Вакулик О. О.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри криміналістики та судової
медицини
Національної академії внутрішніх справ

УДК 343.985

ПРОБЛЕМИ РОЗРОБКИ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ

У статті розглянуто тенденції розвитку методик розслідування окремих видів злочинів, що пов'язані з реформуванням кримінального процесу України. Обґрунтовано актуальність питань у криміналістиці через недостатність уваги аналізу теоретичних положень методики розслідування злочинів, а також потреб практики, особливо у випадках відсутності методики розслідування певного виду чи групи злочинів або недостатньої системності і конкретики існуючої методики розслідування злочинів.

Мета статті полягає у тому, аби переглянути деякі теоретичні положення криміналістичної методики у зв'язку з трансформацією законодавства, поступового впровадження довгоочікуваного інституту кримінальних проступків. Інколи криміналістичні методики містять рекомендації з питань кримінального права, кримінального процесу, однак більше необхідно відображати в них саме криміналістичні засоби, методи та прийоми. Визначити низку проблем, що виникають при створенні, розробці та використанні у практичній діяльності методики розслідування кримінальних проступків, та можливих шляхів їх вирішення.

Структури методик розслідування невеликої групи злочинів (видові та підвидові методики) мають будуватися за однією схемою з метою надання більш ефективної допомоги практичним працівникам, на відміну від структури інших методик розслідування злочинів.

Методика розслідування кримінальних проступків не повинна розроблятися шляхом трансформування із вже існуючих методик розслідування злочинів невеликої тяжкості, оскільки до її розробки варто підходити як з урахуванням набутого досвіду у розслідуванні злочинів невеликої тяжкості, так і впроваджуваних особливостей процедури розслідування кримінальних проступків.

Ключові слова: реформування кримінального та кримінального процесуального законодавства, криміналістична методика, розслідування, кримінальні правопорушення, злочин, кримінальний проступок, дізнання.

В Україні кількісні та якісні показники злочинності протягом останніх десяти років характеризуються хвилеподібними коливаннями, тобто зростає її рівень, змінюється структура, характер та географія. При цьому ефективність і результативність роботи слідчих та оперативних підрозділів залежить від забезпечення науково обґрунтованими рекомендаціями, а саме: досконального розроблення не тільки в теорії, але й реалізації в практичній діяльності методики розслідування окремих видів злочинів.

Зміни, що відбуваються у сучасному українському суспільстві, пов'язані з реформуванням кримінального та кримінального процесуального законодавства, прийняттям відповідних нормативно-правових актів з метою наближення нашої країни до світових стандартів судочинства.

Наприклад, 7 червня 2018 року Верховна Рада України схвалила у першому читанні проект Закону № 7279-д, яким запроваджується так званий інститут кримінальних проступків. Це зумовлює необхідність удосконалення підходів до тлумачення і використання приписів нормативно-правових актів. Також вимагають подальшого перегляду багато методологічних, передусім прикладних положень таких споріднених наук, якими є кримінальний процес, криміналістика, теорія оперативно-розшукової діяльності тощо. Зосередження уваги на науково-теоретичних засадах заключного розділу криміналістики є однією з необхідних передумов вирішення у майбутньому багатьох важливих питань у діяльності слідчих підрозділів із розслідування кримінальних проступків та їх взаємодії з оперативними працівниками у цьому напрямі.

Обумовлено це й тим, що наукові знання вдосконалюються, їх обсяг збільшується, як і видозмінюється національне законодавство, що приводить до потреби напрацювання нових ефективніших шляхів практичного використання отриманих знань.

Варто підкреслити, що криміналістична методика як розділ науки криміналістики пройшла досить тривалий шлях розвитку. Її теоретичні засади знайшли своє відображення у роботах таких відомих учених, як О.М. Васильєва, А.І. Вінберга, І.О. Возгіна, В.К. Гавло, В.І. Громова, О.Н. Колесніченка, І.М. Лузгіна, В.О. Образцова, І.М. Пантелєєва, Б.М. Шавера, М.П. Яблокова. Поняття, принципи та завдання криміналістичних методик неодноразово були предметом дослідження в працях О.Я. Баєва, В.П. Бахіна, Р.С. Белкіна, Ю.П. Гармаєва, І.Ф. Герасимова, С.О. Голунського, Л.Я. Драпкіна, В.А. Журавля, Є.П. Іщенко, В.Є. Корноухова, С.П. Митричева, М.О. Селіванова, В.Г. Танасевича, С.Н. Чурилова, М.П. Шаламова, В.Ю. Шепітька, А.В. Шмоніна, І.М. Якімова та інших учених.

Деякі науковці у своїх фундаментальних працях розглядали процесуальні та криміналістичні, а також методичні аспекти досудового розслідування злочинів, а саме: Ю.П. Аленін, І.В. Басиста, В.Д. Берназ, А.Ф. Волобуєв, В.І. Галаган, В.Г. Гончаренко, О.О. Ейсман, А.В. Іщенко, Н.І. Клименко, В.О. Коновалова, І.Ф. Крилов, В.С. Кузьмічов, В.В. Лисенко, В.К. Лисиченко, В.Г. Лукашевич, Є.Д. Лук'янчиков, М.М. Михеєнко, М.А. Погорєцький, О.С. Саїнчин, М.Я. Сегай, С.М. Стахівський, Л.Д. Удалова, В.М. Шевчук, О.Р. Шляхов та багато інших.

У незалежній Україні на окремому монографічному рівні проблеми методики розслідування розглядали В.В. Тищенко, Б.В. Щур, В.А. Журавель. Крім того, чимало важливих теоретичних і практичних висновків та корисних рекомендацій міститься в роботах, присвячених методикам розслідування великих груп злочинів, зокрема, Л.І. Аркуші, А.Б. Балоня, В.П. Головіни, В.В. Давиденка, Р.С. Довбаша, О.М. Завадського, Ю.Б. Комаринської, В.О. Малярової, В.В. Матвієнка,

А. В. Мировської, М. А. Михайлова, О. В. Одерія, С. І. Ольховенка, В. І. Оперук, В. В. Пясковського, С. О. Сафронова, О. В. Таран, І. М. Твердохліба, Я. В. Фурмана, С. С. Чернявського та ін.

Отже, велика кількість наукових праць була присвячена питанням розслідування різних видів і груп злочинів. З огляду на те, що впродовж останніх років вийшло багато статей, монографій із означених проблем, вказаний розділ криміналістичної науки став найбільш об'ємним, і ця тенденція зберігається й до сьогодні.

Проте, незважаючи на низку наукових доробок у цій сфері, чимало питань мають дискусійний характер, досі залишаються невирішеними та потребують подальших досліджень. Особливо це стосується змін до кримінального та кримінального процесуального законодавства, що вносяться протягом триваючого процесу реформування кримінальної юстиції в державі. Так, поступове впровадження довгоочікуваного інституту кримінальних проступків тягне за собою необхідність створення, розробки та використання у практичній діяльності методики їх розслідування.

Метою статті є окреслення проблем, що виникають при розробці методики розслідування кримінальних проступків, та можливих шляхів їх вирішення.

Незважаючи на спробу законодавця щодо кардинального реформування кримінального процесу України, суттєвих змін у підходах до формування окремих криміналістичних методик поки що не відбулося. Насамперед, це можна пояснити недосконалістю чинного кримінального процесуального закону, а також значними труднощами в його практичній реалізації. Необхідно звернути увагу, що як ученими-процесуалістами, так і ученими-криміналістами висловлювалися і продовжують висловлюватися критичні зауваження щодо якості цього норматив-

но-правового акту, особливо це стосується проблем, що виникають у слідчій практиці у зв'язку з виконанням суперечливих процесуальних вимог, неоднозначністю їх тлумачення тощо.

Так, В. А. Журавель наголошує на «проблемах початку досудового розслідування, пов'язаного із скасуванням стадії порушення кримінальної справи; невизначенням строків від внесення відомостей до ЄРДР і повідомленням особі про підозру; значною інтенсифікацією праці слідчого у перші 24 години з моменту надходження заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного його виявлення; відсутністю чітко встановлених строків проведення допиту підозрюваного після повідомлення йому про підозру; ускладненістю процесуальної регламентації провадження обшуку; суперечливістю регламентації пред'явлення для впізнання».¹

Адвокат О. В. Баганець при аналізі статті експерта Центру політико-правових реформ О. А. Банчука щодо проблем Кримінального процесуального кодексу України 2012 року (далі – КПК України) зазначив, що останній «...не вважає проблемними положення ст. 97 КПК України (показання з чужих слів). При цьому як на основне обґрунтування потрібності такої норми автор посилається на те, що показання з чужих слів як вид доказу у кримінальному провадженні вже давно існує в англо-американській правовій системі... З урахуванням повноважень та статусу прокуратури в українському кримінальному процесі, зокрема за КПК 2012 року, де вона вже є не тільки наглядовим органом за досудовим слідством, а й здійснює процесуальне керівництво ним, чи можна втискувати в український кримінальний процес норму англосаксонського права про «показання з чужих слів», при відсутності в Україні рівних повноважень між стороною обвинувачення (прокурором і слідчим) та стороною

¹ В Журавель, 'Початок досудового розслідування: деякі процесуальні та організаційно-тактичні проблеми' (2015) 1(69) *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка* 7.

захисту (підозрюваним та його захисником), а тим більше – рівних можливостей щодо збирання та закріплення доказів винуватості/невинуватості? На мою думку, однозначно не можна!...»¹.

Погоджуємось із твердженням О. В. Баганця, що деякі норми чинного КПК України створюють передумови для зловживань з боку слідчого і прокурора та можуть призвести до грубого порушення прав та законних інтересів осіб, а також до порушення основних завдань кримінального судочинства.

У Великій Британії, як зазначає В. В. Сухонос, «кримінальний процес (і судовий розгляд) розуміється як спір між сторонами (стороною звинувачення і стороною захисту). При цьому прокуратури як особливого інституту там зовсім немає. Генеральний аторней (прокурор) очолює адвокатський корпус, представники якого в необхідних випадках виступають на судовому процесі обвинувачами. Якщо ж слухаються особливо важливі кримінальні справи, обвинувачення підтримує спеціально уповноважена особа – Директор публічних переслідувань»².

Тому позитивно оцінювати положення кримінального процесуального закону 2012 року лише з позиції давнього існування таких же норм в інших країнах – неправильний, навіть помилковий шлях. На наш погляд, тільки з набуттям практичного досвіду дії КПК України та проведенням порівняльно-правового аналізу з іншими процесуальними законами держав можна говорити про результати та ефективність роботи норм Кодексу у кримінальному процесі.

Отже, ці та інші обґрунтовані позиції науковців мають бути враховані під час удосконалення кримінального процесуального законодавства та проведення наукових досліджень у галузі методики розслідування окремих видів злочинів.

Безумовно, розвиток вітчизняного законодавства повинен відбуватися також і під впливом зовнішньополітичних орієнтирів формування української державності, і в цьому відношенні зроблено вже немало вагомих кроків.

Одним із них стало затвердження Указом Президента України Концепції реформування кримінальної юстиції України (№ 311/2008 від 08.04.2008)³. Дискусія, яка розгорнулася з приводу реформування кримінального законодавства, передбачає необхідність усвідомлення змісту нового (в правовому розумінні) для національного законодавства інституту – інституту кримінального проступку. В історичному ж контексті його новизна є доволі «відносною», адже градація кримінально караних діянь на злочини й кримінальні проступки була відомою за Уложеннями про покарання кримінальні та виправні 1845, 1885 та 1903 років; Кримінальним кодексом Австрійської імперії 1852 р., що мав чинність на теренах Галичини^{4, 5}.

Слід зауважити, що абсолютної підтримки серед криміналістів ідея впровадження вказаної новели не отримала. Як «за», так і «проти» продовжують виступати із аргументами представники різних наукових шкіл, залишаючи цю тему відкритою для дискусії. Адже лише вивчення досвіду становлення та розвит-

¹ О Баганець, 'Міфи нового КПК' (2013) <http://yurincom.com/ua/legal_practice/analitichna_yurysprudentsiia/mify_novogo_kpk-publication/> дата звернення 17.08.2018.

² В Сухонос, 'Функціональні моделі сучасної прокуратури' (2004) 66 *Республіканський міжвідомчий науковий збірник «Проблеми законності»* 115.

³ Верховна Рада України, *Концепція реформування кримінальної юстиції України, 2008 Указ Президента України* (311/2008) <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/311/2008>> дата звернення: 18.09.2018.

⁴ О Кашкаров, 'Передумови реформування Кримінального кодексу України та створення законодавства про кримінальні проступки' (2009) 1 *Форум права* 237 <<http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2009-1/09кооркр.pdf>> дата звернення 18.09.2018.

⁵ Н Худоба, 'Кодифікація австрійського права та особливості її застосування в Галичині' (2007) 20(59) *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського* 297.

ку інституту кримінального проступку в законотворчості європейських держав посприє розумінню його змісту та соціального призначення, що у підсумку полегшить формування одностайної позиції науковців у цьому відношенні.

Як вже було зазначено вище, Верховна Рада України 7 червня 2018 року прийняла за основу законопроект № 7279-д «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень»¹.

Запровадження інституту кримінальних проступків пропонується здійснити шляхом унесення змін до чинного Кримінального кодексу України (далі – КК України), а саме: пропонується визначити принципи та критерії розмежування кримінальних проступків та злочинів, змінити класифікацію кримінальних правопорушень на: кримінальні проступки; нетяжкі злочини; тяжкі злочини; особливо тяжкі злочини.

Таким чином, склади кримінальних проступків запропоновано утворити за рахунок злочинів невеликої тяжкості.

Відповідно до проекту Закону кримінальний проступок – це діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачено основне покарання у вигляді штрафу в розмірі не більше 3000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.

Очікується, що введення спрощеного порядку досудового розслідування у формі дізнання для кримінальних проступків сприятиме зменшенню навантаження на органи досудового слідства. Адже сьогодні будь-який злочин розслідується за єдиною процедурою та однією уповноваженою особою – слідчим органом досудового розслідування. Проте на практиці це доволі бюрократична процедура, яка разом із системними проблемами в самих інституціях призводить

до ситуації, коли більшість часу слідчий витрачає на складення і оформлення паперових матеріалів для типових злочинів – крадіжок, грабежів, легких тілесних ушкоджень тощо. Навантаження на одного слідчого може сягати більше ніж 300 кримінальних проваджень одночасно. Це означає, що у слідчого поліції часу на розслідування дійсно складних і тяжких справ – вбивств, зґвалтувань, тяжких тілесних ушкоджень тощо, просто не залишається.

Суттєвою особливістю кримінальних проступків є значно менший рівень суспільної небезпеки, ніж у злочинів. Відповідно покарання за них не має бути пов'язане з позбавленням волі. Тобто в такому випадку достатньо штрафу або суспільно-корисних робіт. Ураховуючи ступінь небезпеки проступку і, відповідно, особи, яка підозрюється у ньому, інструменти для розслідування також мають набагато менше обмежувати його права і свободи. Так, під час розслідування проступку неможливо застосувати до особи запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, тобто відправити в слідчий ізолятор. Щодо таких осіб неможливо проводити негласні слідчі дії (прослуховування, спостереження за особою, контрольні поставки тощо), а у випадку засудження після відбуття покарання за особою не залишається правового наслідку у вигляді судимості.

Однак акцентуємо увагу на тому, що законопроектом № 7279-д заплановано уточнити перелік можливих негласних слідчих (розшукових) дій під час дізнання; узгодити питання строків дізнання та судового розгляду кримінальних проступків; визначити коло суб'єктів, що будуть проводити дізнання по кримінальних проступках; унормувати питання джерел доказів тощо.

При цьому виникає питання, які ж саме негласні слідчі (розшукові) дії можуть проводитися під час дізнання кри-

¹ Верховна Рада України, *Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень*, 2018 Проект Закону України (7279-д) <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62859> дата звернення 18.09.2018.

мінальних проступків, якщо по суті – це трансформовані злочини невеликої тяжкості?

Не менш важливий момент: кримінальні проступки розслідують органи дізнання, проте, хто це буде – невідомо. Можливо, цим займатимуться окремі працівники, набрані в спеціальний підрозділ, а, можливо, дільничні офіцери та/або патрульні.

На думку експерта Асоціації українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів та Реанімаційного Пакету Реформ Євгена Крапивіна, це «мають бути колишні оперативні працівники, які не пішли працювати детективами. Адже сьогодні в поліції триває експеримент з об'єднання функцій слідчого та оперативника в єдиного детектива з метою зменшення бюрократії у взаємодії між ними, яка затягує розслідування. Фаховість оперативного працівника зможе зробити розслідування проступків якіснішим».¹

Перехідними положеннями проекту обумовлюється: а) відтермінування набрання чинності законом для розв'язання процедурних питань з метою започаткування інституту дізнання; б) необхідний алгоритм дій для слідчого, прокурора та суду у зв'язку з запровадженням інституту кримінальних проступків (процедуру передачі кримінальних проваджень від слідчих дізнавачам, дії прокурора та суду при підготовці, отриманні, прийнятті до провадження обвинувальних актів тощо).

Таким чином, з огляду на вказане вище постають проблеми й в розробці методики розслідування кримінальних проступків.

Визнано, що система криміналістичної методики включає в себе загальні положення методики розслідування злочинів і окремі (видові чи групові) методики розслідування певних видів чи груп злочинів. Відповідно – найважливішим

призначенням кожної окремої криміналістичної методики є розроблення типових системних дій і заходів слідчого, що сприяють обранню ним найоптимальнішої й ефективнішої лінії поведінки під час розслідування певного виду (групи) злочинів.

Інколи криміналістичні методики містять рекомендації з питань кримінального права, кримінального процесу, однак при цьому необхідно робити акцент саме на відображенні в них криміналістичних засобів, методів та прийомів.

Уважаємо, що не може бути єдиної усталеної структури методики розслідування злочинів, оскільки, з одного боку, методика є певною сукупністю знань, а з іншого – певним алгоритмом дій. Рекомендації в криміналістичній методиці повинні розроблятися системно, а не в хаотичному порядку, з метою надання більш ефективної допомоги практичним працівникам.

Проте варто підкреслити, що структуру методики розслідування невеликої групи злочинів (видові та підвидові методики) необхідно будувати за однією схемою: 1) криміналістична характеристика злочину; 2) відкриття кримінального провадження; 3) початковий етап розслідування; 4) подальший етап розслідування; 5) особливості тактики окремих слідчих дій і негласних слідчих (розшукових) дій.

Немає сумнівів, що своїм основним і головним завданням методика розслідування злочинів як завершальний розділ криміналістики має забезпечити слідчого необхідним для його професійної діяльності навчально-методичним комплексом знань і навичок розкриття, розслідування й запобігання окремим видам злочинів у різних слідчих ситуаціях, які виникають у процесі здійснення вказаної діяльності. Водночас, як слушно зазначає В. В. Тищенко, «теорія не встигає

¹ Є Крапивін, 'Кримінальні проступки: панацея від дрібних злочинів, чи обмеження прав?' (Блог Євгена Крапивіна. Експерт УМДПЛ та Реанімаційного Пакету Реформ, 2018) <https://lb.ua/blog/evgen_krapivin/400068_kriminalni_prostupki_panatseya_vid.html> дата звернення 18.09.2018.

за запитами практики, а запропоновані методики не завжди задовольняють осіб, які ведуть розслідування».¹

Отже, позитивно оцінюючи запровадження інституту кримінальних проступків, необхідно відзначити, що сучасна редакція проекту Закону № 7279-д містить низку небезпек для дотримання прав людини і процесуальних гарантій у кримінальному провадженні.

Наприклад, для з'ясування обставин вчинення кримінального проступку до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань може бути відібрано пояснення. Проте воно не є джерелом доказів. Можливо, що таким поясненням будуть підмінятися результати допиту, оформленого належним чином (протокол), під час якого може бути присутній адвокат.

Інша проблема – це стислі строки дізнання, а саме 72 години, якщо особа визнає вину, і 20 діб – якщо ні. При цьому тепер вже не потрібна участь захисника і згода потерпілого для спрощеного порядку кримінального провадження. Достатньо лише бажання прокурора і визнання вини особи, якій навіть не надали

правову допомогу. Людина зізнається у вчиненні кримінального проступку і вже опиняється на лаві підсудних. І це ще не повний список.

На наш погляд, методика розслідування кримінальних проступків не повинна розроблятися шляхом трансформування із вже існуючих методик розслідування злочинів невеликої тяжкості. Оскільки законодавцем пропонується: введення нового учасника кримінального провадження – дізнавача, який здійснює розслідування кримінальних проступків у спрощеному порядку; стислі строки дізнання; перелік можливих негласних слідчих (розшукових) дій під час дізнання; унормування джерел доказів (крім визначених у ст. 84 КПК України, пояснення осіб, результати медичного освідування, висновок спеціаліста тощо), а також низка інших новел. Тому до розробки вказаної вище методики варто підходити як з урахуванням набутого досвіду у розслідуванні злочинів невеликої тяжкості, так і впроваджуваних особливостей процедури розслідування кримінальних проступків.

REFERENCE LIST

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

1. Kontsepsiia reformuvannia kryminalnoi yustytzii Ukrainy [The Concept of Reforming the Criminal Justice of Ukraine]. Zatver Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 8 kvitnia 2008 r. № 311/2008 <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/311/2008>> data zvernennia 02.09.2018> (in Ukrainian).
2. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo sproshchennia dosudovoho rozsliduvannia okremykh katehoriï kryminalnykh pravoporushen [On amendments to certain legislative acts of Ukraine on the simplification of pre-trial investigation of certain categories of criminal offenses] Proekt Zakonu Ukrainy vid 7 chervnia 2018 r. № 7279-д. <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62859> data zvernennia 02.09.2018> (in Ukrainian).

BIBLIOGRAPHY

ARTICLES

3. Bahanets O V, 'Mify novoho KPK' [The myths of the new CPC] <http://yurincom.com/ua/legal_practice/analychna_yurysprudentsiia/mify_novogo_kpk-publication/> data zvernennia 20.08.2018 (in Ukrainian).
4. Zhuravel V A, 'Pochatok dosudovoho rozsliduvannia: deiaki protsesualni ta orhanizatsiino-taktychni problemy' [initiation of pre-trial investigation: some procedural and organizational-tactical problems] (2015) 1(69) Visnyk Luhanskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav imeni E. O. Didorenka 251–257 (in Ukrainian).

¹ В Тищенко, 'Щодо шляхів оптимізації розробки методик розслідування злочинів' (2014) 14 *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»* 90.

5. Kashkarov O O, 'Peredumovy reformuvannia Kryminalnoho kodeksu Ukrainy ta stvorennia zakonodavstva pro kryminalni prostupky' [Prerequisites for the reform of the Criminal Code of Ukraine and the creation of legislation on criminal misconduct] (2009) 1 Forum prava 236–241 <<http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2009–1/09koopkp.pdf>> data zvernennia 20.08.2018 (in Ukrainian).

6. Sukhonos V V, 'Funktionalni modeli suchasnoi prokuratury' [Functional models of modern prosecutor's office] (2004) 66 Respublikanskyi mizhvidomchyi naukovyi zbirnyk «Problemy zakonnosti» 113–122 (in Ukrainian).

7. Tishchenko V V, 'Shchodo shliakhiv optymizatsii rozrobky metodyk rozsliduvannia zlochyniv' [On ways to optimize the development of methods for investigating crimes] (2014) 14 Naukovi pratsi Natsionalnoho universytetu «Odeska yurydychna akademiia» 90–96 (in Ukrainian).

8. Khudoba N V, 'Kodyfikatsiia avstriiskoho prava ta osoblyvosti yii zastosuvannia v Halychyni' [The codification of Austrian law and the peculiarities of its application in Galicia] (2007) 20(59) Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu im. V.I. Vernadskoho. Seriia «Iurydychni nauky» 295–299 (in Ukrainian).

BLOG

9. Krapyvin Y, 'Kryminalni prostupky: panatseia vid dribnykh zlochyniv, chy obmezhenia prav? Bloh Yevhena Krapyvina. Ekspert Asotsiatsii ukrainykykh monitoriv dotrymanna prav liudyny v diialnosti pravookhoronnykh orhaniv ta Reanimatsiinoho Paketu Reform' [Criminal Misdemeanors: A Panacea for Small Crimes, or Limitation of Rights? Evgeny Krapivina's blog. Expert of the Association of Ukrainian monitors on observance of human rights in the activity of law enforcement bodies and the Reanimation Package of Reforms] <https://lb.ua/blog/yevgen_krapyvin/400068_kryminalni_prostupki_panatseya_vid.htm> data zvernennia 16.09.2018 (in Ukrainian).

Vakulyk O. Problems of developing methods of investigation of criminal offenses

The article examines trends in the development of methods for investigating individual crimes related to the reform of the criminal process in Ukraine. The relevance of issues in criminology is substantiated because of the lack of attention to the analysis of the theoretical positions of the methods of investigation of crimes, as well as the needs of practice, especially in the absence of a methods of investigation of a particular type or group of crimes or insufficient systemacity and specificity of the existing methodology.

The purpose of this article is to review some theoretical provisions of the forensic methods in connection with the transformation of legislation, the gradual introduction of the long-awaited institute of criminal offenses. Sometimes criminalistics methods contain recommendations on issues of criminal law, criminal procedure, but it is more necessary to reflect on them precisely criminalistics means, methods and techniques. To identify a number of problems that arise during creating, developing and using in practice the methods of investigation of criminal offenses, and possible ways to solve them.

Structures of the methods of investigating a small group of crimes (species and subspecies methods) should be built on one scheme in order to provide more effective assistance to practical workers, as opposed to the structure of other methods for investigating crimes.

The methods of investigation of criminal offenses should not be developed by transforming from existing methods of investigation of minor crimes, it should be approached in the light of experience gained in the investigation of crimes of minor gravity, as well as the peculiarities of the procedure for the investigation of criminal offenses.

Keywords: reform of criminal and criminal procedural legislation, forensic methods, investigation, criminal wrong-doing, crime, criminal offenses, inquiry.

Стаття надійшла до редакції журналу 27.10.2018.